

Ján Smrek

(*1898 Zemianske Lieskové , †1982 Bratislava)

Životopis

Ján Smrek, vlastným menom Ján Čietek sa narodil v rodine maloroľníka a vzdelanie získaval v ľudovej škole v Kochanovciach a po smrti svojho otca sa stal chovancom evanjelického sirotinca v Modre. Vyučil sa za obchodníckeho pomocníka a vo vzdelávaní pokračoval až po 1. svetovej vojne, keď študoval v modranskom učiteľskom ústave a na Evanjelickej bohosloveckej fakulte v Bratislave, štúdium však nedokončil, pretože ho naplno zaujala práca novinára. Krátko pracoval na Dolnej zemi a u Makovických v Ružomberku a pracoval tiež v obchode u Fedora Houdka. V rokoch 1917 - 1918 sa dostal ako vojak rakúsko-uhorskej armády na palestínsky front, kde ochorel na maláriu.

Neskôr pôsobil ako novinár v redakcii Slovenského denníka a bol aj redaktorom Národných novín v Martine. V pražskom Mazáčovom nakladateľstve redigoval Edíciu mladých slovenských autorov (EMSA). Kvôli tejto práci sa aj presťahoval do Prahy, kde neskôr začal vydávať literárny časopis Elán, ktorý vychádzal až do povojnových čias. Na začiatku 2. svetovej vojny sa však vrátil späť na Slovensko, kde sa usadil v Bratislave a časopis Elán sa stal časopisom Spolku slovenských spisovateľov. Počas vojny založil Komornú knižnicu Elánu. Neskôr pracoval ako prednosta kultúrneho odboru na Povereníctve informácií. Po roku 1948 ako básnik upadol do nemilosti, mal zakázané písať, jeho diela prechádzali cenzúrou, a tak sa viac venoval prekladom.

Zomrel roku 1982 v Bratislave. Pochovaný je v Martine na Národnom cintoríne. Vďační rodáci mu odhalili v roku 1988 pri príležitosti jeho nedožitých 90. narodenín na budove Obecného úradu v Melčiciach - Lieskovom pamätnú tabuľu. Jej autorom je akademický sochár Igor Mosný z Trenčína. Pri príležitosti 100. výročia narodenia Jána Smreka bol v auguste 1998 odhalený pamätník v novovybudovanom parku v Melčiciach - Lieskovom.

Tvorba

Jeho prvé literárne pokusy vznikli už počas stredoškolských štúdií, kedy začal posielat' svoje diela do Slovenského denníka a neskôr tiež do Národných novín v Martine. Tu publikoval prvé besednice, správy a publicistické články. Svoje básne uverejňoval aj v časopisoch Živena, Slovenské pohľady, Zlatá Praha, Lidové noviny, Evanjelický posol spod Tatier, Tvorba T, Cirkevné listy a i.

Svojou tvorbou sa radí medzi najvýznamnejšie osobnosti slovenskej literárnej tvorby v 20. storočí. Jeho básnická tvorba sa vyznačuje jednoduchosťou a melodičnosťou a vo svojich dielach vyjadruje najmä lásku k človeku a životný optimizmus. Stredobodom jeho pozornosti bola často aj žena ako symbol mladosti, krásy a základnej hodnoty života. Vo svojich básniach definoval zásady svojej poetiky. Poslaním poézie je podľa neho vyvolávať najmä pocity krásna a harmónie, pričom presadzoval názor, že báseň má byť citová a muzikálna.

Okrem vlastnej tvorby sa venoval (najmä po roku 1948) prekladom z maďarčiny (Endre Ady, Attila József, Sándor Petőfi), francúzštiny (Villon, Pierre Corneille), ruštiny (Alexander Sergejevič Puškin), poľštiny (Julian Tuwim) a turečtiny (Nazim Hikmet).

Básnické zbierky

- 1922 - Odsúdený k večitej žizni
- 1925 - Cválajúce dni
- 1929 - Božské uzly
- 1933 - Iba oči
- 1934 - Básnik a žena
- 1935 - Zrno
- 1944 - Hostina
- 1945 - Studňa
- 1958 - Obraz sveta
- 1962 - Struny
- 1964 - Písané na sude
- 1965 - Nerušte moje kruhy
- 1987 - Noc, láska a poézia, básne z autorovej pozostalosti
- 1993 - Proti noci , protikomunistické básne, vydané posmrtné

Zdroj: http://sk.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1n_Smrek